

Jelgavas Spīdolas Valsts ģimnāzija

Latvijas Republikas Satversmei veltīts skolēnu zīmējumu un domrakstu konkurss

Mana atbildība nākamo paaudžu priekšā

Darba autors: Sabīne Grīse
Pedagogs: Gunita Smiltāne

Jelgava, 2022

Mana atbildība nākamo paaudžu priekšā

Vai dienu pirms 11. novembra skolēni izpilda mājasdarbus, lai nākamajā vakarā veltītu laiku Lāčplēša dienas gājienam? Vai skolēni no rīta pamostas laicīgi, lai nenokavētu 18.novembra svētku pasākumu skolā? Katra indivīda ikdienu veido šķietami nelielas izvēles un vienlaicīgi atbildības izpausmes, tomēr tās organizē sabiedrību tā, lai katram cilvēkam būtu nodrošināta savu pilsoņa tiesību un reizē pienākumu realizēšanās tieši tādā veidolā, kā tas ir noteikts Latvijas konstitūcijā – Satversmē. Atbildība pret sevi veido arī sabiedrības kopējo atbildību, kas gadu gaitā tiek ieaudzināta un „iesēta” nākamo paaudžu domās un izpratnē.

Viens no atbildīgas sabiedrības pamatprincipiem ir cilvēku savstarpēja cieņa. Sākotnēji tā rodas tikai domas formā indivīda prātā, savukārt, ja šai domai tiek dota skaņa, tad tā jau izpaužas kā vārds, ar kura spēku var ietekmēt sabiedrības procesus. Arī man, nelielai sabiedrības daļai, piemīt atbildība par saviem vārdiem, kas izskan sociālajā telpā – gan virtuālajā vidē, gan fiziskā izpausmē. Politikorektums un cieņpilna attieksme ir principi, uz kuriem jābalsta saziņa ne vien amatpersonām un viedokļu līderiem, kuru balsis izskan publiski, bet gan katram pilsonim. Viena no demokrātiskas valsts cilvēka pamattiesībām ir vārda un domas brīvība, kas paredzēta arī LR Satversmes 99. un 100. pantā.¹ Tomēr pat demokrātijas apstākļos sabiedrība nespēj būt ideāla un absolūti atbildīga, jo citi principi, kas veido sabiedrību, bieži vien ir subjektīvi un balstīti personiskajā laimes un vērtību skalā.

Kur ir rodama laime? Kā laimīgs cilvēks spēj ietekmēt sabiedrību? Aristotelis ir teicis, ka „valsts tiek radīta ne tikai tādēļ, lai izdzīvotu, bet galvenokārt tamdēļ, lai dzīvotu laimīgi”.² Tātad cilvēks ne tikai nespēj ilgi pastāvēt ārpus cilvēcīgas kopienas, bet arī šādos apstākļos nevar būt laimīgs. Dzīvojot demokrātiskā valstī, tieši man ir atbildība par savu laimi – es izvēlos, kuri cilvēki kļūst par maniem draugiem, kādi ir mani vaļasprieki. Šie elementi veido manu laimes izpratni, un, kamēr vien esmu laimīga, varu būt godprātīgs un atbildīgs valsts pilsonis un īstenot savas un citu cilvēku tiesības, piemēram, goda un cieņas neaizskaramību. Taču nereti cilvēki savu laimi tā arī nespēj radīt, un tas ir iemesls, kāpēc sabiedrībā tiek izplatītas negācijas, kas bieži nepamatoti vērstas arī uz valsts pārvaldes institūcijām.

Nākamo paaudžu dzīve ir atkarīga no tā, cik atbildīgas izvēles un darbības mēs, Latvijas iedzīvotāji, veicam šobrīd. Cilvēkiem ir jāvērs uzmanību uz savu individuālo atbildību kā personīgajā dzīvē, tā sabiedrības procesos, lai Latvijas valsts kļūtu par ilgtspējīgas attīstības piemēru.

---

¹ Satversmes Sapulce, Latvijas Republikas Satversme. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. 99. un 100. pants. [tiešsaiste] [skatīts 16.11.2022.] Pieejams : <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijasrepublikas-satversme>

² Aforismi.lv. [tiešsaiste] [skatīts 16.11.2022.] Pieejams: <https://aforismi.lv/aforisms/9464>

Izmantoto informācijas avotu saraksts

1. Aforismi.lv. [tiešsaiste] [skatīts 16.11.2022.] Pieejams: <https://aforismi.lv/aforisms/9464>

Satversmes Sapulce, Latvijas Republikas Satversme. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. 99. un 100. pants. [tiešsaiste] [skatīts 16.11.2022.] Pieejams : <https://likumi.lv/ta/id/57980-latvijasrepublikas-satversme>